

Sygn. akt V CO 18/06

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Tadeusz Żyznowski (przewodniczący)

SSN Maria Grzelka (sprawozdawca)

SSN Grzegorz Misiurek

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 19 grudnia 2006 r.

skargi Przedsiębiorstwa Wielobranżowego I. – L. L. i T. L. Spółki Jawnej w D.

o wznowienie postępowania

w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa Wielobranżowego I. – L. L. i T. L. Spółki
Jawnej w D.

przeciwko "F." S.A. w K.

o zapłatę,

zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego

z dnia 18 lutego 2005 r., sygn. akt V CZ 8/05,

odrzuca skargę o wznowienie postępowania.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 12 lipca 2004 r. w sprawie [...] 1530/03 Sąd Apelacyjny oddalił wniosek powodowego Przedsiębiorstwa – Spółki jawnej L. L. i T. L. o zwolnienie od kosztów sądowych w zakresie wpisu od kasacji. Wysokość wpisu Sąd określił na kwotę 5.463,20 złotych a wezwanie do uiszczenia tej kwoty w terminie 7 dni pod rygorem odrzucenia kasacji doręczył pełnomocnikowi strony powodowej w dniu 28 czerwca 2004 r., a następnie – po odmowie zwolnienia – ponownie w dniu 20 lipca 2004 r. Wobec nieuiszczenia wpisu Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 31 sierpnia 2004 r. odrzucił kasację. Zażalenie powoda na odrzucenie kasacji Sąd Najwyższy oddalił postanowieniem z dnia 18 lutego 2005 r. po uprzednim rozpoznaniu postanowienia o odmowie zwolnienia od wpisu i uznaniu, że trafnie Sąd Apelacyjny ocenił, iż brak było podstaw do uwzględnienia wniosku o zwolnienie od kosztów.

W dniu 29 czerwca 2006 r. powód wniósł skargę o wznowienie postępowania. Powołując się na art. 401¹ k.p.c. wskazał, że w wyroku z dnia 31 marca 2005 r. SK 26/02 Trybunał Konstytucyjny stwierdził niezgodność z art. 2 w zw. z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP przepisów art. 36 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz § 7 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 grudnia 1996 r. w sprawie określenia wysokości wpisów w sprawach cywilnych oraz orzekł o utracie mocy obowiązującej wymienionych przepisów z dniem 1 kwietnia 2006 r. Podniósł, że w sprawie [...] 1530/03 Sądu Apelacyjnego odrzucenie kasacji nastąpiło tylko dlatego, że powód został wezwany do uiszczenia wpisu od kasacji, w związku z czym § 7 ust. 1 pkt 4 w/w rozporządzenia pośrednio stanowił podstawę postanowienia odrzucającego kasację, co w świetle art. 190 ust. 4 Konstytucji uprawnia skarżącego do żądania ponownego załatwienia jego sprawy bez wykorzystania niekonstytucyjnego przepisu. Ponadto, powód argumentował, że wnosząc o zwolnienie od wpisu od kasacji i znając treść art. 36 ust. 1 pkt 3 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z 1967 r. liczył się z tym, że w przypadku nieprzyjęcia kasacji do rozpoznania zostanie mu zwrócona jedynie

połowa uiszczzonego wpisu na co nie mógł sobie pozwolić. Wobec tego, że art. 36 ust. 1 pkt 3 wymienionej ustawy o kosztach z 1967 roku utracił moc brak jest obecnie – zdaniem skarżącego – podstaw prawnych do pobierania od strony wnoszącej kasację opłaty od kasacji nie zapewniając jej jednocześnie gwarancji merytorycznego rozpoznania kasacji w momencie wnoszenia opłaty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 401¹ w zw. z art. 399 § 2 k.p.c. można żądać wznowienia postępowania w wypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności z Konstytucją aktu normatywnego, na podstawie którego wydano orzeczenie. Postanowienie Sądu Apelacyjnego o odrzuceniu kasacji oraz postanowienie Sądu Najwyższego oddalające zażalenie powoda nie zostały wydane na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 3 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2002 r. nr 9, poz. 88 ze zm.) ani wprost ani przy pośrednim wykorzystaniu wymienionego przepisu. Przepis ten przewidywał zwrot z urzędu przez sąd połowy wpisu uiszczzonego od kasacji nieprzyjętej przez Sąd Najwyższy do rozpoznania i znajdował zastosowanie do instytucji tzw. przedsądu. W rozpoznawanej sprawie, w związku z nieopłaceniem kasacji, nie doszło do skutecznego wniesienia wymienionego środka zaskarżenia w wyniku czego zastosowanie tzw. przedsądu jak i przepisów regulujących skutki nieprzyjęcia kasacji do rozpoznania było bezprzedmiotowe.

Również odnośnie do § 7 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 grudnia 1996 r. w sprawie określenia wysokości wpisów w sprawach cywilnych (Dz.U. nr 154, poz. 753 ze zm.) należy przyjąć, że stwierdzenie niekonstytucyjności tego przepisu w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31 marca 2005 r. SK 26/02 (OTK-A 2005 nr 3, poz. 29) nastąpiło w związku i na potrzeby instytucji odmowy przyjęcia kasacji do rozpoznania nie zaś pod kątem zakwestionowania dopuszczalności w ogóle pobrania od kasacji całego wpisu. Wynika to w sposób nie budzący wątpliwości z treści uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego, w którym rozważania uwzględniające m.in. wymieniony § 7 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia przedstawione zostały w ustępie zatytułowanym „niekonstytucyjność” regulacji dotyczącej zwrotu

połowy wpisu w wypadku odmowy przyjęcia kasacji do rozpoznania”, same zaś te rozważania obejmują m.in. następujące wypowiedzi: „Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego ocena konstytucyjności ponoszenia przez podmiot, którego kasacja nie została przyjęta do rozpoznania, kosztów w postaci połowy wpisu od kasacji musi być porównana z innymi sytuacjami, w których ustawodawca nakazuje zwrot połowy wpisu”, „Dlatego Trybunał Konstytucyjny uznał za konieczne stwierdzenie nieprawidłowości konstytucyjnej w zakresie sposobu podziału kosztów kasacji na wypadek odmowy przyjęcia jej do rozpoznania”, „W konsekwencji Trybunał Konstytucyjny uważa, iż zaskarżony przepis art. 36 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz § 7 zakwestionowanego rozporządzenia w zakresie w jakim dotyczą kasacji (oba przepisy łącznie tworzą mechanizm zwrotu połowy kosztów w wypadku odmowy przyjęcia kasacji) są niezgodne z art. 2 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji”, „Dlatego ustawodawca musi rozważyć, czy względy, które skłoniły Trybunał do wniosku o niekonstytucyjności przepisów o zwrocie części wydatków na kasację w wypadku odmowy przyjęcia kasacji do rozpoznania w wyniku przedsądu – istnieją także obecnie... (-)”, „Orzekając o niekonstytucyjności przepisów wskazanych w pkt 1 sentencji Trybunał Konstytucyjny postanowił odroczyć o 12 miesięcy termin utraty mocy obowiązującej niekonstytucyjnych przepisów (-) natychmiastowa derogacja spowodowałaby bowiem brak zwrotu poniesionych kosztów, a więc skutek wręcz odwrotny do tego, jakie miałyby przynieść orzeczenie o niekonstytucyjności”.

Powyższe stwierdzenia Trybunału Konstytucyjnego uprawniają do wniosku, że uwzględnienie § 7 ust. 1 pkt 4 wymienionego wyżej rozporządzenia przy orzekaniu o niekonstytucyjności sposobu podziału kosztów wymaganych przy wstępnym badaniu kasacji nastąpiło dlatego, że Trybunał Konstytucyjny uznał, iż wymieniony przepis stanowi swego rodzaju punkt wyjścia dla przepisu traktującego o zwrocie połowy wpisu oraz, że za niekonstytucyjne uznał Trybunał w istocie uregulowanie dotyczące zwrotu wpisu w przypadku odmowy przyjęcia kasacji do rozpoznania nie zaś uregulowanie dotyczące w ogóle pobierania całego wpisu. Tak też - jak się wydaje – przyjął wyrok Trybunału Konstytucyjnego ustawodawca, który jeszcze przed upływem terminu derogacyjnego oznaczonego

w przedmiotowym wyroku uchwalił i wprowadził w życie nową ustawę o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 r. (Dz.U. nr 167, poz. 1398), w której powtórzył regułę pobierania od skargi kasacyjnej całego wpisu (art. 18 ust. 2), zmienił natomiast poprzednie unormowanie dotyczące zwrotu części uiszczanego wpisu w razie odmowy w wyniku tzw. przedsądu przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w ten sposób, że obecnie stronie skarżącej zwraca się $\frac{3}{4}$ wpisu (art. 79 ust. 1 pkt 2 „b” w/w ustawy).

W każdym zaś razie, bez względu na intencje jakie legły u podstaw stwierdzenia przez Trybunał Konstytucyjny niekonstytucyjności przepisu § 7 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w sprawie określenia wysokości wpisów w sprawach cywilnych, wymieniony przepis nie był podstawą wydania przez Sąd Apelacyjny postanowienia o odrzuceniu kasacji, ani postanowienia Sądu Najwyższego o oddaleniu zażalenia powoda. Podstawą powyższych orzeczeń był art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst Dz.U. z 2002 r., nr 9, poz. 88 ze zm.), a tego przepisu wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie dotyczy.

Z przedstawionych względów uznając, że skarga powoda o wznowienie postępowania nie została oparta na podstawie, o której mowa w art. 401¹ Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji (art. 410 § 1 k.p.c.).